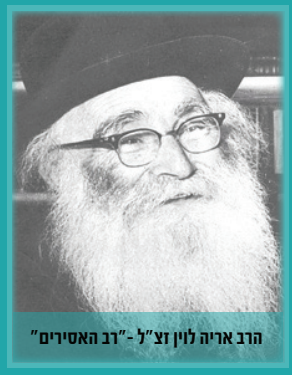
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

פרשת בלק

י' תמוז תשע"ט

גליון מספר 130

דרך חיים

בלעם מבקש "תמות נפשי מות ישרים", הוא רוצה למות כמו משה רבנו. בלעם יודע שיש עולם הבא ויש שכר ועונש ולכן רוצה למות כמשה רבנו, אך אינו מוכן לחיות כמשה רבנו אלא בצורה מקולקלת. אך בלעם לא הבין שבאופן שיחיה את חייו כך יהיה גם אחר מותו. מספת הגמרא (תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נו עמוד ב- דף נז עמוד א):

"אונקלוס בר קלוניקוס בר אחתיה דטיטוס הוה. בעי לאיגיורי, אזל אסקיה לטיטוס בנגידא (העלה לטיטוס באוב), **אמר ליה: מאן חשיב בההוא עלמא? אמר ליה: ישראל. מהו לאידבוקי בהו? אמר ליה: מילייהו נפישין ולא מצית לקיומינהו, זיל איגרי בהו בההוא עלמא והוית רישא** (יש להם מצוות רבות ולא תצליח לקיימן ותלך להתגרות בהם ותהפוך לראש) **דכתיב: "היו צריה לראש וגו'", כל המיצר לישראל נעשה ראש. אמר ליה: דיניה דההוא גברא במאי** (דינך במה)? **אמר ליה: במאי דפסיק אנפשיה, כל יומא מכנשי ליה לקיטמיה ודייני ליה, וקלו ליה ומבדרו אשב ימי** (כל יום כונסים את עפרי ושורפים אותו ומפזרים בשבעה ימים). **אזל אסקיה לבלעם בנגידא, אמר ליה: מאן חשיב בההוא עלמא? אמר ליה: ישראל. מהו לאידבוקי בהו? אמר ליה: לא תדרוש שלומם וטובתם כל הימים. אמר ליה: דיניה דההוא גברא במאי? אמר ליה: בשכבת זרע רותחת. אזל אסקיה בנגידא לפושע ישראל** (אותו האיש- יש"ו). **אמר ליה: מאן חשיב בההוא עלמא? אמר ליה: ישראל. מהו לאדבוקי בהו? אמר ליה: טובתם דרוש רעתם לא תדרוש, כל הנוגע בהן כאילו נוגע בבבת עינו** (של הקב"ה). **אמר ליה: דיניה דההוא גברא במאי? אמר ליה: בצואה רותחת, דאמר מר: כל המלעיג על דברי חכמים נידון בצואה רותחת".**

טיטוס ובלעם נידונים לעונשים קשים בגיהנום מדוע בכל זאת הם אומרים לאונקלוס להיות נגד עם ישראל? אלא שאדם שהיה בחייו רגיל להתנהגות קלוקלת יישאר עם אותה ההתנהגות גם אחרי מותו. את הנקודה הזו בלעם לא מבין ורוצה לזכות לתיקון לקראת מותו בניגוד לאורח חייו.

בגמרא אחרת (תלמוד בבלי מסכת יומא דף פג עמוד ב) מסופר:

"רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי הוו קא אזלי באורחא (הלכו בדרך), **רבי מאיר הוה דייק בשמא** (היה מדייק בשמות) **רבי יהודה ורבי יוסי לא הוו דייקו בשמא. כי מטו להההוא דוכתא בעו אושפיזא** (רצו להתארח בפונדק אליו הגיעו), **יהבו להו. אמרו לו** (לפונדקאי): **מה שמך? אמר להו: כידור. אמר** (רבי מאיר): **שמע מינה אדם רשע הוא, שנאמר "כי דור תהפכת המה". רבי יהודה ורבי יוסי אשלימו ליה כיסייהו** (הפקידו אצלו את ארנקיהם לשמירה) **רבי מאיר לא אשלים ליה כיסיה, אזל אותביה בי קיבריה דאבוה** (הניחו בקבר אביו של הפונדקאי). **אתחזי ליה בחלמיה: תא שקיל כיסא דמנח ארישא דההוא גברא** (התגלה אותו אב לפונדקאי שיקח את הארנק שמונח לראשו). **למחר אמר להו: הכי אתחזי לי בחלמאי. אמרי ליה: חלמא דבי שמשי לית בהו**

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

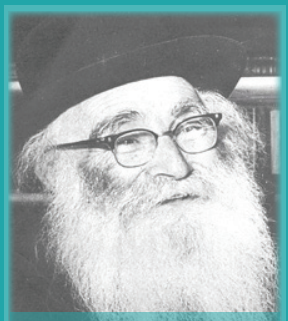

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

דרך חיים

ממשא (אין ממשות בחלום של בין השמשות). **אזל רבי מאיר ונטריה כולי יומא ואייתיה** (שמר את ארנקו כל היום ולמחר הביאו). **למחר אמרו לו: הב לן כיסן** (החזר את ארנקינו). **אמר להו: לא היו דברים מעולם** (לא הבאתם לי). **אמר להו רבי מאיר: אמאי לא דייקיתו בשמא? אמרו ליה: אמאי לא אמרת לן מר? אמר להו: אימר דאמרי אנא חששא, אחזוקי מי אמרי** (מה שאמרתי שאני חושש בגלל השם אבל אי אפשר להחזיק אדם לרשע בגלל שמו)? **משכוהו ועיילוהו לחנותא חזו טלפחי אשפמיה, אזלו ויהבו סימנא לדביתהו ושקלוהו לכיסייהו ואייתו** (משכוהו לשכרו, נתנו לאשתו סימן שהכינה לו עדשים והחזירה את הארנקים). אזל איהו וקטליה לאיתתיה (הלך הפונדקאי והרג את אשתו)".

אדם ממשיך בקבר את כל הקלקולים שהיו לו בעולם הזה. אפילו שאביו של הפונדקאי כבר קבור, והוא יודע מה חשוב ומה לא, ואין לו שום רווח מהכסף, בכל זאת מתגלה לבנו ואומר לו שיבוא לגנוב את הארנק. אדם שהיה גנב בחיים יהיה גנב גם אחרי מותו אפילו בלי הנאה. כך בלעם שהחטיא את ישראל בחייו רוצה גם אחרי מותו, שיודע מה האמת ואיזה קלקול יש בחייו, להמשיך ולפגוע בעם ישראל.

הפרדוקס של חייו של בלעם ממשיך עד רגע מיתתו, לחיות בקלקול ולרצות למות כמשה ואהרן. על כך אומרים חז"ל (מסכת אבות ד כב) "ואל יבטיחך יצרך שהשאול בית מנוס לך", הקב"ה ברא את העולם הזה והעולם הבא בכדי ש"היום לעשותם ומחר לקבל שכרם". אין עולם הבא נוהג בדרך אחרת מן העולם הזה. לכן רק אדם שזכה לחיות חיי ישרים יזכה למות מות ישרים. על כך אמר הגאון הרב זמבה זצ"ל הי"ד שנהרג במרד גטו ורשה לתלמידים שביקשו ללמוד הלכות מיתה כל קידוש השם- "אנו צריכים ללמוד איך לחיות על קידוש השם".

אדם שזוכה שאורח חייו הוא אורח חיים של קידוש השם זוכה גם למות על קדושת שמו יתברך.

שבת שלום ומבורך,

חיים אידלס

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

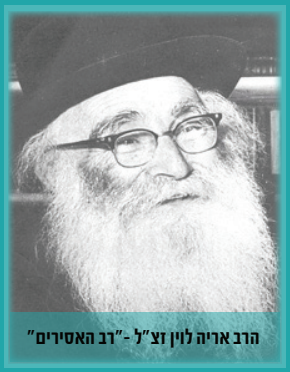
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

סיפר בנו של ר' אריה - רבי שמחה שלמה לוין:

אבא המחיש לנו בימי חוליו כמה הוא משתוקק להמשיך ולהיטיב לזולתו, ורץ ממיטת חוליו לעזור ולסייע לנזקקים שונים. זכורני, כי פעם אחת איבד את שיווי משקלו, ועל פי הוראת רופאו ד"ר הרנפלד היה חייב לשכב במשך שבועיים במיטתו עד שישוב מחזור הדם לקדמותו.

כעבור שבוע ישבתי בביתו של אבא, והנה הוא קם ממיטתו לצאת מהבית, באמרו שמוכרח הוא ללכת למצוה חשובה של השכנת שלום-בית. נותרתי בבית, ולפתע נשמעה דפיקה בדלת. ד"ר הרנפלד בא לבקר את החולה. מה רבתה השתוממותו לשמוע שאבא כבר מסתובב מחוץ לבית. התנצלתי לפניו כי היה הוא מוכרח לצאת לצורך מצוה גדולה, אך הוא השיב לי כי זה אינו נוגע לצורך מצוה, כי על פי דרך הטבע אין אפשרות לצעוד על רגליו במצב כזה בלא להתנדנד וליפול. אז אמר: אין זה אלא כי מרוב אהבת המצוות אביך מתעלה מעל דרך הטבע ממש!

נבהלתי עד מאד לשמוע דברים אלו, ותמהתי למה לא ביקש ממני אבא ללוות אותו בדרך מפני הסכנה. אולם כאשר אבא חזר הוא הסביר לי כי מכיוון שהלך למצוה של שלום-בית רצה ללכת לשם יחידי, כדי שלא יוודע הדבר לאיש אחר זולתו.

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

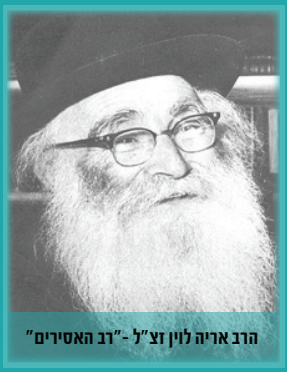
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

אחר כך הוסיף אבא כי יש ללמוד מאברהם אבינו שאין לאדם למצוא תירוצים להימנע מלגמול חסד עם זולתו. אברהם אבינו הוכיח שחולי אינו תירוץ וקפץ מפתח האוהל לגמול חסד ולהיטיב עם הבריות.

יתירה מזאת שמעה ממנו פעם נכדתו, הרבנית בת-שבע קנייבסקי ז"ל, אשתו של הרב חיים קנייבסקי שליט"א- כי ביום שאינו הולך לבקר חולה אינו מרגיש טעם בחיים...

(דרך אבות עמודים רפד-רפה)

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

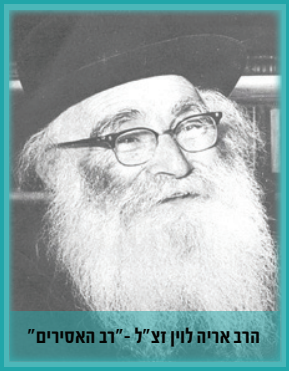
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

התחלנו בשבוע שעבר לדון בהלכות חזרת הש"ץ, כעת ניגש לדון בדיניו של שליח הציבור עצמו בשעת חזרת התפילה.

אחר שסיים שליח הציבור את תפילת הלחש האישית שלו וצעד ג' פסיעות לאחוריו, ימתין כדי זמן הילוך ד' אמות (2 מטרים) קודם שיחזור ג' פסיעות לפניו ויתחיל תפילתו. שליח הציבור ימתין עד אשר יסיימו רוב הציבור את תפילתם, ואף אם יש לו מניין שיענו אמן אחר ברכותיו. בשעת הדחק די שיהיו לו תשעה עונים, או אפילו שישה מתפללים. במקומות רבים ממתינים עד אשר יסיים הרב או נכבד הציבור את תפילתו, וכן ראוי לנהוג.

על שליח הציבור להיות אדם שמכוון בברכותיו, כפי שהזכרנו בשבוע שעבר, משום שיש מצבים בהם הקהל מכוון לצאת ידי חובה או לתקן טעותם בברכותיו, ועליו להיות שליח ראוי עבור זה.

על שליח הציבור להמתין עד אשר יכלה ה'אמן' מפי הציבור טרם שיתחיל לומר את הברכה הבאה לאחריה, שכן על הציבור לשמוע ולכוון ואין באפשרותם לעשות כן אם טרודים בענייה על הברכה שלפניה. ואם ישנו שליח ציבור שנוהג כן, ולא הספיק מי מהקהל לענות 'אמן' אחר הברכה הקודמת וכבר התחיל השליח ציבור את הברכה הבאה- יש מן הפוסקים שכתבו ששוב אינו יכול לענות 'אמן' על הברכה שחלפה, וממילא גורם הש"ץ לקהל להפסיד את ענייתם.

כפי שנדבר בהמשך, לאחר החזרה ונפילת אפיים (ובימים שני וחמישי גם אחר קריאת התורה) אומר השליח ציבור קדיש תתקבל שבא כבקשה על קבלת התפילה בפני ה' יתברך. כיוון שקדיש זה מוסב על תפילת העמידה וחזרת הש"ץ על השליח ציבור להיות זהיר עוד יותר מלשיח בדברים בטלים בין תפילתו לחזרתו ובין חזרתו לאמירת הקדיש. אם לא בשעת צורך, כגון ששאלוהו לשמו על מנת להעלותו לתורה וכדומה.

קודם תחילת תפילתו אומר הש"ץ "ה' שפתי תפתח". דנו הפוסקים האם יאמר אחר שסיים את חזרתו "יהיו לרצון" או שאינו אומר, משום שתוכן עניין זה כלול בקדיש תתקבל שיאמר בהמשך. למעשה רבים נהגו להגיד, ובקרב בני ספרד המנהג אף לאמרו בקול רם. שליח ציבור שטעה בתפילת הלחש שלו

המשך בעמוד הבא

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

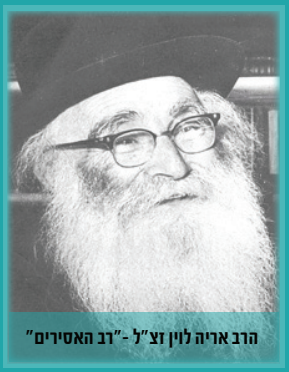

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

במקום שעליו לחזור ולתקן- יכול לסמוך על תפילתו בקול רם כתיקון לתפילת הלחש שלו, ובמקרה שכזה יקפיד לומר בכל אופן בסיומה "יהיו לרצון...".

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

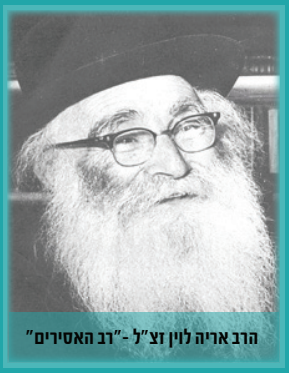
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

שאלה | האם נכון הדבר שכאשר מכסים כלי בנייר או שקית כך שהאוכל לא נוגע בכלי- הכלי פטור מטבילה?

תשובה | מרן הגרש"ז כתב מכתב להגאן רבי צבי כהן (מחבר הספר 'טבילת כלים') ובו כתב שהדבר תלוי אם אופן אכילת המאכל הוא ע"י כיסוי בנייר או ניילון או שלא. לדוגמא, בשקית חלב אופן השימוש ושתיית החלב נעשה דווקא בתוך שקית, ולכן הקנקן בו נמצאת השקית פטור מטבילה. אמנם כלי שמשתמשים בו באופן ישיר לא יועיל מה שישימו על גביו כיסוי כלשהו. והמקור לעניין זה הוא מהסמ"ק והחכ"א (כל ע"ג סי' ט'), שכותבים שהחצובה שעל האש פטורה מטבילה משום שהמאכל לא נוגע בה. וכן פסק מרן הב"י והשו"ע (סי' ק"כ ס"ד).

שאלה | אנחנו בעלי תשובה ויש לנו כלים שהשתמשנו בהם שנים בלי טבילה, האם עדיין צריך לטבול אותם?

תשובה | כן, חובת הטבילה קיימת תמיד ולא משנה כמה זמן השתמשתם בכלי, כך פוסקים החכמ"א (ע"ג כ'), הבא"ח (סו"פ מטות) והערוך השולחן.

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il